ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 14.2.2007
COM(2007)35 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η εσωτερική αγορά αγαθών: ακρογωνιαίος λίθος της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η εσωτερική αγορά αγαθών: ακρογωνιαίος λίθος της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η παρούσα ανακοίνωση εντάσσεται στο πλαίσιο της διεξαγόμενης αναθεώρησης της ενιαίας αγοράς του 21ου αιώνα. Επομένως, παρέχει συνοπτική ανάλυση μίας από τις τέσσερις ελευθερίες – συγκεκριμένα της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών - και συνοδεύει και εξηγεί διάφορες συγκεκριμένες νέες πρωτοβουλίες που αποβλέπουν στη βελτίωση της ελεύθερης διακίνησης των εμπορευμάτων.

Μέχρι σήμερα, τα σημαντικότερα τεχνικά εμπόδια στην ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων εντός της ΕΕ είτε έχουν καταργηθεί είτε έχει αποφευχθεί η εμφάνισή τους. Οι επιχειρήσεις και οι πολίτες είναι κατά κανόνα ικανοποιημένοι με τον τρόπο κατά τον οποίο λειτουργεί σήμερα η εσωτερική αγορά αγαθών.

Εντούτοις, τα αποτελέσματα των δημόσιων διαβουλεύσεων σχετικά με το μέλλον της εσωτερικής αγοράς αποκαλύπτουν διάφορες σημαντικές αδυναμίες στην εσωτερική αγορά αγαθών, οι οποίες εξακολουθούν να έχουν αρνητική επίδραση τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στους καταναλωτές. Για παράδειγμα, τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι οι εθνικοί τεχνικοί κανόνες εξακολουθούν να μην τους παρέχουν πραγματικά πρόσβαση στις ελεύθερες συναλλαγές στην ΕΕ. Αυτό σημαίνει επίσης ότι οι καταναλωτές δεν θα βρουν αυτά τα προϊόντα στην αγορά της χώρας τους και η επιλογή τους θα είναι μειωμένη. Τα ενδιαφερόμενα μέρη παραπονούνται επίσης, παραδείγματος χάριν όσον αφορά τις αβεβαιότητες και τις ασυνέπειες στις υπάρχουσες απαιτήσεις της ΕΕ για την εμπορία των προϊόντων και για τις ανεπάρκειες ως προς τη σήμανση CE επί των προϊόντων. Οι καταναλωτές είναι αβέβαιοι ως προς το πλήρες νόημα της σήμανσης CE και ορισμένα κράτη μέλη είναι πιο απαιτητικά από ό,τι άλλα κατά την εφαρμογή των κανόνων. Τα πιστοποιητικά συμμόρφωσης μπορεί να μην αναγνωρίζονται σε άλλες χώρες και οι κατασκευαστές μπορεί να υποβληθούν σε διαφορετικά επίπεδα δαπανών από τους φορείς δοκιμής και πιστοποίησης. Επί πλέον πολλοί πολίτες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν άχρηστες γραφειοκρατικές διατυπώσεις και πρόσθετες δαπάνες για την καταχώριση του αυτοκινήτου τους στη χώρα τους ή για τη μεταφορά του σ' αυτήν.

Μια ολοκληρωμένη εσωτερική αγορά χωρίς σύνορα παραμένει ο καλύτερος τρόπος για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Δεδομένου ότι εξακολουθεί να υπάρχει πάρα πολλή γραφειοκρατία, κωλύματα και αβεβαιότητα που υπεισέρχονται στην εμπορία ορισμένων προϊόντων εντός της ΕΕ, η παρούσα ανακοίνωση προτείνει τέσσερις νέες πρωτοβουλίες για να διευκολυνθεί περαιτέρω η ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων, καθώς και να απλουστευθούν και να εκσυγχρονισθούν οι κανόνες και οι αρχές της εσωτερικής αγοράς σύμφωνα με τις αρχές του βελτιωμένου ρυθμιστικού πλαισίου:

- Μια πρόταση κανονισμού που να καθορίζει τις διαδικασίες για την εφαρμογή των εθνικών τεχνικών κανόνων για προϊόντα που πωλούνται νόμιμα σε άλλο κράτος μέλος,

- Μια πρόταση κανονισμού σχετικά με τις δραστηριότητες πιστοποίησης και εποπτείας της αγοράς,

- Μια πρόταση απόφασης σχετικά με ένα κοινό νομικό πλαίσιο για τα βιομηχανικά προϊόντα,

- Μια ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με τις διαδικασίες για την καταχώριση των μηχανοκίνητων οχημάτων καταγωγής άλλου κράτους μέλους.

Αυτές οι τέσσερις πρωτοβουλίες είναι στοιχεία ζωτικής σημασίας της επαναδρομολογημένης στρατηγικής για την απασχόληση και την ανάπτυξη. Αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των νέων στόχων και της δέσμης πρωτοβουλιών που η Επιτροπή θα παρουσιάσει κατά τη διεξαγόμενη επανεξέταση της ενιαίας αγοράς του 21ου αιώνα.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εσωτερική αγορά αγαθών αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Αυτό που άρχισε εδώ και 50 έτη στο πλαίσιο μιας τελωνειακής ένωσης, που περιελάμβανε την κατάργηση των τελωνειακών δασμών μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα από το 1968 και την καθιέρωση ενός κοινού εξωτερικού δασμολογίου, έγινε με την πάροδο των ετών μία από τις σημαντικότερες δομικές μονάδες της δύναμης και της σταθερότητας της Ευρώπης. Παρά την τεράστια πολυπλοκότητα και το μέγεθος του στόχου, η Κοινότητα ήταν σε θέση να καταρτίσει αρκετά γρήγορα ένα νομικό πλαίσιο που έχει αλλάξει τη ζωή των πολιτών και των επιχειρήσεων προς το καλύτερο. Η εσωτερική αγορά είναι όχι μόνο σημαντικός καταλύτης της ανάπτυξης μέσα στην Κοινότητα, αλλά επίσης ασκεί μια ισχυρή επιρροή στην ικανότητα της ΕΕ να ανταγωνίζεται διεθνώς.

Η παρούσα ανακοίνωση υποβάλλεται στα πλαίσια της διεξαγόμενης αναθεώρησης της ενιαίας αγοράς του 21ου αιώνα, τα αποτελέσματα της οποίας θα παρουσιαστούν σε δύο φάσεις στη διάρκεια του 2007: μια ενδιάμεση έκθεση που προβλέπεται να εκδοθεί το Φεβρουάριο του 2007 για το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, την οποία θα ακολουθήσουν πιο συγκεκριμένες προτάσεις το φθινόπωρο του 2007 Η εν λόγω αναθεώρηση στηρίζεται σε δημόσιες διαβουλεύσεις που διεξάχθηκαν το 2006 και θα παράσχει μια σφαιρική ανάλυση των τεσσάρων ελευθεριών της ενιαίας αγοράς. Η τελική έκθεση θα προωθήσει σειρά πρωτοβουλιών, η οποία θα συμπληρώνει τα προβλεπόμενα στην παρούσα ανακοίνωση και τις συνοδευτικές της προτάσεις.

Η παρούσα ανακοίνωση συνοδεύει και εξηγεί ορισμένες νέες πρωτοβουλίες με σκοπό να διευκολυνθεί περαιτέρω η ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων παρά το ότι υπάρχουν ακόμα αβεβαιότητες ή/και κωλύματα που υπεισέρχονται στην εμπορία ορισμένων προϊόντων σε ολόκληρη την ΕΕ.

2. Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΑΓΑΘΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΚΑΛΑ…

Η εσωτερική αγορά αγαθών έχει συνδέσει στενότερα τις ευρωπαϊκές οικονομίες μεταξύ τους και το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών έχει επεκταθεί σημαντικά. Το ενδοκοινοτικό εμπόριο της ΕΕ-27 ανέρχεται στα δύο τρίτα του συνολικού εμπορίου και αποκαλύπτει την κύρια σημασία του εμπορίου μεταξύ των 27 κρατών μελών έναντι του εμπορίου με τον υπόλοιπο κόσμο.

Σήμερα θα ήταν δύσκολο να φαντασθεί κανείς τη ζωή στην ΕΕ χωρίς προϊόντα από άλλες χώρες εκτός της δικής του. Σε κάθε κατάστημα στην Ευρώπη υπάρχει σήμερα πολύ ευρύτερη επιλογή προϊόντων καλύτερης ποιότητας. Ακόμη και τα προϊόντα που χρησιμοποιούνται καθημερινά δεν κατασκευάζονται μόνο στη χώρα του καταναλωτή αλλά προέρχονται από όλη την Ευρώπη. Αλλά δεν είναι μόνον οι πολίτες της ΕΕ που αποκομίζουν οφέλη από την εσωτερική αγορά αγαθών. Οι επιχειρήσεις μπορούν να λειτουργήσουν πολύ αποτελεσματικότερα περικόπτοντας τις δαπάνες συμμόρφωσης και πραγματοποιώντας οικονομίες κλίμακας που απορρέουν από την εναρμόνιση των εθνικών τεχνικών κανόνων.

Στην εσωτερική αγορά αγαθών, τηρήθηκαν όλες σχεδόν τις υποσχέσεις που αναφέρονταν στη Λευκή Βίβλο του 1985 σχετικά με την ολοκλήρωση της

εσωτερικής αγοράς. Μέσω της εφαρμογής των άρθρων 28 έως 30 της συνθήκης ΕΚ και μέσω του κοινοτικού παραγώγου δικαίου, **εξαλείφθηκαν σχεδόν όλα τα τεχνικά εμπόδια στο ενδοκοινοτικό εμπόριο αγαθών**, και ειδικότερα τα κωλύματα στην αλυσίδα εφοδιασμού. Το μεγαλύτερο μέρος της προκαταρκτικής εργασίας έγινε πριν από το 1992. Τα σημαντικότερα εναπομένοντα εμπόδια στο ενδοκοινοτικό εμπόριο αγαθών απαντώνται στον ένα ή τον άλλο μη-εναρμονισμένο αλλά εξ ίσου σημαντικό τομέα, όπως η φορολογία (όπου το επίπεδο εναρμόνισης δεν είναι επαρκές για να καταργήσει αποτελεσματικά όλα τα εμπόδια που αποσκοπούν στη φορολογία, καθώς και τις στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά) και η πνευματική ιδιοκτησία.

Οι έρευνες δείχνουν ότι **οι περισσότερες επιχειρήσεις και οι πολίτες είναι ικανοποιημένοι από τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί σήμερα η εσωτερική αγορά αγαθών**. Τα αποτελέσματα μιας ειδικής έκδοσης του πίνακα αποτελεσμάτων εσωτερικής αγοράς σχετικά με τα "10 έτη εσωτερικής αγοράς χωρίς σύνορα" (2002) δείχνουν ότι το 76% των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην έρευνα και εξάγουν σε 6 ή περισσότερες άλλες χώρες της ΕΕ εκτίμησε τον αντίκτυπο της εσωτερικής αγοράς στην επιχείρησή του ως θετικό. Πάνω από το 60% αυτών των επιχειρήσεων δήλωσε ότι η εσωτερική αγορά είχε συμβάλει στην επιτυχία τους κατά την πώληση των προϊόντων τους σε άλλα κράτη μέλη. Μια πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου[1] δείχνει ότι 3 στους 4 πολίτες της ΕΕ (75%) θεωρούν ότι η εσωτερική αγορά αγαθών έχει θετικό αντίκτυπο.

3. …ΟΜΩΣ ΑΛΛΑΖΕΙ ΓΡΗΓΟΡΑ…

Από την κατάργηση των ελέγχων εσωτερικών συνόρων από 1ης Ιανουαρίου 1993 η κατάσταση εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αλλάξει εντυπωσιακά.

- **Ο καταναλωτής απολαμβάνει τα πλεονεκτήματα της εσωτερικής αγοράς αγαθών:** από το 1993 η εσωτερική αγορά αγαθών έχει αφιερωθεί στην εξάλειψη όλων των τεχνικών εμποδίων στην αλυσίδα εφοδιασμού έτσι ώστε το προϊόν να μπορεί να πωληθεί τοπικά στον καταναλωτή. Το προϊόν προσφερόταν σχεδόν αποκλειστικά για πώληση στον καταναλωτή στο κράτος μέλος της κατοικίας του. Η συγκέντρωση πληροφοριών για άλλα προϊόντα προς πώληση αλλού στην ΕΕ ήταν δύσκολη και χρονοβόρα. Τώρα, η τυπική αλυσίδα εφοδιασμού των αρχών της δεκαετίας του '90 συμπληρώνεται με νέες αλυσίδες εφοδιασμού. Λόγω της αυξανόμενης χρήσης του διαδικτύου, της κατάργησης των συνόρων εντός της ΕΕ, της εισαγωγής του ευρώ, της μείωσης των εξόδων μεταφοράς κ.λπ., οι πελάτες / καταναλωτές έχουν μια πολύ ευρύτερη επιλογή ως προς το που, πότε και πώς θα αγοράσουν ένα δεδομένο προϊόν. Συνεπώς, αγοράζουν όλο και περισσότερο προϊόντα (όπως τα μηχανοκίνητα οχήματα) σε άλλα κράτη μέλη ή εξ αποστάσεως. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις έχουν όλο και λιγότερες πιθανότητες να αντιμετωπίσουν εμπόδια στο εμπόριο εντός της ΕΕ, αλλά οι καταναλωτές όλο και περισσότερες.

- **Η καινοτομία στα προϊόντα είναι πολύ ταχεία:** Εμφανίζονται νέες τεχνολογίες, οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα ταχείας εισαγωγής νέων προϊόντων και μεγαλύτερης ευελιξίας όσον αφορά τις διαδικασίες παραγωγής.

[1] http://ec.europa.eu/internal_market/services/index_en.htm

- **Οι επιχειρήσεις πρέπει να προσαρμοστούν γρήγορα στις νέες προκλήσεις:** Οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σήμερα σημαντικές προκλήσεις, μερικές από τις οποίες είναι εγγενείς (όλο και ταχύτερη τεχνολογική ανάπτυξη, χάσματα δεξιοτήτων), ενώ άλλες είναι εξωτερικές (προσδοκίες της κοινωνίας σχετικά με την προστασία των καταναλωτών, του περιβάλλοντος και της υγείας). Συγχρόνως, έχει εμφανισθεί ένα νέο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα που χαρακτηρίζεται από υψηλή κινητικότητα. Οι επιχειρήσεις της ΕΕ έρχονται αντιμέτωπες με την αυξανόμενη διεθνοποίηση της παγκόσμιας οικονομίας που διέπεται από βελτιούμενες συνδέσεις μεταφορών, μειούμενες δαπάνες επικοινωνίας, μειωμένα εμπόδια στο εμπόριο και την επένδυση και σφριγηλότερο ανταγωνισμό με την εμφάνιση νέων ανταγωνιστών παγκόσμιας κλίμακας.

4. ... ΚΑΙ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΑ ΓΙΑ ΕΠΑΝΑΠΑΥΣΗ

Παρά τις πολλές επιτυχίες της, **η εσωτερική αγορά αγαθών δεν είναι ολοκληρωμένη**. Πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις πλέον πρόσφατες τεχνολογικές προόδους, το παγκόσμιο περιβάλλον και τα μεταβαλλόμενα αιτήματα των καταναλωτών. Η βελτίωση της εσωτερικής αγοράς είναι διαδικασία που διεξάγεται με σταθερό ρυθμό και απαιτεί σταθερά προσπάθειες, επαγρύπνηση και ενημέρωση.

Η Επιτροπή προώθησε **δημόσια διαβούλευση σχετικά με το μέλλον της εσωτερικής αγοράς** τον Απρίλιο του 2006. Τα αποτελέσματά της[2] δείχνουν ότι, αν και πολλά ενδιαφερόμενα μέρη είναι ικανοποιημένα από τα ιδιαίτερα επιτεύγματά της, **διακρίνονται δύο κύριες δυσκολίες σχετικά με την εσωτερική αγορά αγαθών**:

- **Οι εθνικοί τεχνικοί κανόνες εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικά εμπόδια στην ελευθεροποίηση των συναλλαγών εντός της ΕΕ**. Η ασθενής εφαρμογή και επιβολή των κανόνων της συνθήκης, ιδιαίτερα στους μη εναρμονισμένους τομείς των προϊόντων, θεωρείται σημαντικός φραγμός, ιδιαίτερα για τις ΜΜΕ. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι εθνικοί τεχνικοί κανόνες εξακολουθούν να οδηγούν σε ουσιαστικά κωλύματα στην ελεύθερη διακίνηση των εμπορευμάτων εντός της ΕΕ, με συνέπεια πρόσθετους διοικητικούς ελέγχους και δοκιμές. Τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι το σημερινό σύστημα επιτήρησης της αγοράς χρειάζεται σημαντική βελτίωση, καθόσον δεν υπάρχει συνοχή προσέγγισης στα κράτη μέλη. Επιπλέον, τα κράτη μέλη δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους για να αντιμετωπίσουν ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον στο οποίο διεξάγονται οι εμπορικές συναλλαγές.

- **Πολλοί κανόνες της ΕΕ είναι ασυνεπείς ή επαχθείς:** Τα ενδιαφερόμενα μέρη παραπονούνται για αβεβαιότητες και ασυνέπειες στους κανόνες της ΕΕ. Παραδείγματος χάριν, ισχύουν διαφορετικοί ορισμοί για το ίδιο προϊόν ενώ άλλες θεμελιώδεις έννοιες δεν ορίζονται καθόλου. Διάφορες διαδικασίες αξιολόγησης αλληλεπικαλύπτονται και οι φορείς αξιολόγησης της συμμόρφωσης εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν νομικά κωλύματα. Τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι επομένως της άποψης ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο για τα αγαθά παραμένει υπερβολικά αποσπασματικό. Τα ενδιαφερόμενα μέρη επισημαίνουν επίσης τις

[2] SEC(2006)1215 της 20.09.2006.

ανεπάρκειες της σήμανσης CE, η πραγματική σημασία της οποίας παρανοείται συχνά.

Επιπλέον, **προκύπτουν βαθμηδόν νέα εμπόδια για τους πολίτες**, παραδείγματος χάριν στον τομέα των μηχανοκινήτων οχημάτων. Η μεταφορά μηχανοκινήτων οχημάτων σε άλλο κράτος μέλος εξακολουθεί να είναι σημαντική πηγή καταγγελιών, ιδιαίτερα λόγω των επαχθών διαδικασιών έγκρισης και καταχώρισης. Οι διαδικασίες έγκρισης για ήδη μεταχειρισμένα μηχανοκίνητα οχήματα είναι συχνά αργές και δαπανηρές και μερικές φορές καταλήγουν στην απαγόρευση της χρήσης ενός αυτοκινήτου που κυκλοφόρησε νόμιμα κατά το παρελθόν στους δρόμους ενός άλλου κράτους μέλους. Οι διαδικασίες καταχώρισης αυτοκινήτων καταγωγής άλλου κράτους μέλους συχνά απαιτούν επαχθείς διοικητικές διατυπώσεις.

5. ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΛΥΣΕΙΣ

Τα αποτελέσματα των δημόσιων διαβουλεύσεων σχετικά με το μέλλον της εσωτερικής αγοράς είναι σαφή: η **ποιότητα της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με τα αγαθά πρέπει να βελτιωθεί** και υπάρχει επιτακτική ανάγκη **να δοθεί περισσότερη προσοχή στις ανάγκες και τα συμφέροντα των πολιτών** στην εσωτερική αγορά αγαθών.

Η Επιτροπή επομένως προτείνει **τέσσερις διαφορετικές πρωτοβουλίες**, συγκεκριμένα:

- Μια **πρόταση κανονισμού** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση διαδικασιών σχετικά με την εφαρμογή ορισμένων εθνικών τεχνικών κανόνων σε προϊόντα που κυκλοφορούν νόμιμα στην αγορά άλλου κράτους μέλους και για την κατάργηση της απόφασης 3052/95/ΕΚ.

- Μια **πρόταση κανονισμού** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας των αγορών σε σχέση με την εμπορία των προϊόντων.

- Μια **πρόταση απόφασης** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ένα κοινό πλαίσιο για την εμπορία των προϊόντων.

- Μια **ερμηνευτική ανακοίνωση** σχετικά με τις διαδικασίες για την καταχώριση των μηχανοκίνητων οχημάτων καταγωγής άλλου κράτους μέλους.

Ο στόχος αυτών των ενεργειών είναι να επιλυθούν μερικές από τις κύριες δυσκολίες που έχουν σχέση με την εσωτερική αγορά αγαθών και που εντοπίσθηκαν κατά τις δημόσιες διαβουλεύσεις σχετικά με το μέλλον της εσωτερικής αγοράς, μέσω των ακόλουθων λύσεων:

5.1. Εξάλειψη σημαντικών εμποδίων για το ελεύθερο εμπόριο τα οποία οφείλονται στους εθνικούς τεχνικούς κανόνες

Η αρχή της ελεύθερης διακίνησης των αγαθών καθορίζεται στη συνθήκη ΕΚ και ισχύει άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη. **Η συνθήκη υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δέχονται τα προϊόντα που κατασκευάζονται ή διατίθενται στην αγορά νόμιμα σε**

άλλο κράτος μέλος και δεν υπόκεινται στην κοινοτική εναρμόνιση, εκτός εάν ο εμπορικός περιορισμός μπορεί να δικαιολογηθεί ειδικά λόγω μη τήρησης των απαιτήσεων προς το συμφέρον του ευρέος κοινού, όπως οι απαιτήσεις για την προστασία της ανθρώπινης υγείας ή για την προστασία του περιβάλλοντος. Αυτό σημαίνει ότι ορισμένα εθνικά εμπόδια είναι δυνατόν να δικαιολογηθούν, ενώ άλλα όχι.

Στην πράξη, εντούτοις, **τα τεχνικά κωλύματα στην ελεύθερη διακίνηση των αγαθών εντός της ΕΕ είναι ακόμη ευρέως διαδεδομένα**. Τα τεχνικά κωλύματα δημιουργούνται από τους εθνικούς κανόνες σύμφωνα με τους οποίους οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να προσαρμόζουν προϊόντα που διατίθενται νόμιμα στην αγορά του κράτους μέλους καταγωγής στους κανόνες του κράτους μέλους προορισμού. Στο πλαίσιο μιας έρευνας, 35% περίπου των επιχειρήσεων που συμμετείχαν ανέφεραν προβλήματα που οφείλονταν σε τεχνικούς κανόνες άλλου κράτους μέλους ενώ 50% των επιχειρήσεων αποφάσισαν να προσαρμόσουν τα προϊόντα τους στους εν λόγω κανόνες[3].

Διάφοροι παράγοντες εξηγούν γιατί τα κωλύματα αυτά εξακολουθούν να υπάρχουν. Πολλές επιχειρήσεις δεν διαθέτουν την πείρα, το χρόνο, το ανθρώπινο δυναμικό και τα χρήματα που απαιτούνται για να μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους στο κράτος μέλος όπου σκοπεύουν να πωλήσουν τα προϊόντα τους. Υπάρχει επίσης σε μεγάλο βαθμό έλλειψη επίγνωσης εκ μέρους των επιχειρήσεων και των εθνικών αρχών όσον αφορά την ελεύθερη διακίνηση των αγαθών. Συχνά υπάρχει νομική αβεβαιότητα ως προς το βάρος της απόδειξης σε μια συγκεκριμένη υπόθεση. Επί πλέον οι επιχειρήσεις διατρέχουν κίνδυνο όταν αποφασίζουν να θέσουν ένα προϊόν σε κυκλοφορία σε άλλο κράτος μέλος. Είναι δύσκολο για τις επιχειρήσεις να διαπιστώσουν εκ των προτέρων εάν μπορούν να πωλήσουν νόμιμα τα προϊόντα τους σε άλλο κράτος μέλος. Παρ' όλο που το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο επιβεβαίωσε την αρχή ότι τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αποζημιώνουν τα επί μέρους πρόσωπα για απώλειες ή ζημίες που προξενούνται από παραβάσεις της άμεσα εφαρμοστέας κοινοτικής νομοθεσίας για τις οποίες μπορεί να θεωρηθούν υπεύθυνα, αυτή η αβεβαιότητα οδηγεί στην πράξη σε αποφυγή του κινδύνου: οι επιχειρήσεις προτιμούν να "παίζουν σίγουρο παιχνίδι" αποφεύγοντας κάθε ενδεχόμενη αντιδικία ή συζήτηση με τις αρχές του κράτους μέλους προορισμού.

---

[3] Δεύτερη διετής έκθεση για την εφαρμογή της αμοιβαίας αναγνώρισης στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς - COM(2002)419 τελικό της 23ης Ιουλίου 2002.

Η **αρχή της ελεύθερης διακίνησης των αγαθών κατοχυρώνεται με τη συνθήκη** και έχει αποτελέσει αντικείμενο πολυάριθμων αποφάσεων του Δικαστηρίου. Οι προσπάθειες για να τεθεί σε πλήρη εφαρμογή πρέπει να ενισχυθούν, έτσι ώστε τα προϊόντα που διατίθενται νόμιμα στην αγορά ενός κράτους μέλους να μπορούν εύκολα να διατεθούν και σε άλλες αγορές στην ΕΕ *Η πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση διαδικασιών σχετικά με την εφαρμογή ορισμένων εθνικών τεχνικών κανόνων στα προϊόντα που πωλούνται νόμιμα σε άλλο κράτος μέλος και για την κατάργηση της απόφασης 3052/95/ΕΚ* εξασφαλίζει επομένως ότι οι επιχειρήσεις μπορούν να στηριχθούν σ' αυτή την αρχή της Συνθήκης και ότι οι εθνικές διοικητικές υπηρεσίες διαθέτουν τα εργαλεία για να την εφαρμόσουν.

Το πνεύμα της πρότασης είναι **η διαφάνεια και η αποδοτικότητα**: διαφάνεια των πληροφοριών που πρέπει να ανταλλάσσονται μεταξύ των επιχειρήσεων και των εθνικών αρχών και αποδοτικότητα αποφεύγοντας κάθε διπλασιασμό ελέγχων και δοκιμών, επιτρέποντας ταυτόχρονα στα κράτη μέλη να διατηρούν υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών τους και του περιβάλλοντος. Ιδιαίτερα η πρόταση εξετάζει το βάρος της απόδειξης καθορίζοντας διαδικαστικές απαιτήσεις για την απαγόρευση της πρόσβασης ενός προϊόντος στην αγορά. Στην πρόταση καθορίζεται ότι το κράτος μέλος προορισμού πρέπει να αιτιολογεί γραπτώς τον ακριβή τεχνικό ή επιστημονικό λόγο της πρόθεσής του να αρνηθεί την πρόσβαση του προϊόντος στην εθνική αγορά. Ο οικονομικός φορέας έχει άλλωστε το δικαίωμα να υπερασπίσει την υπόθεσή του και να υποβάλει βάσιμα επιχειρήματα στις αρμόδιες αρχές.

5.2. Κυκλοφορία προϊόντων στην αγορά: προτεραιότητα στην ασφάλεια!

Η σταδιακή ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς αγαθών έχει δημιουργήσει ένα **συνονθύλευμα διαφορετικών κανόνων και διαδικασιών**. Ορισμένοι από αυτούς είναι πολύ επαχθείς για τις επιχειρήσεις και τις εποπτεύουσες αρχές και προξενούν ανώφελα υψηλό διοικητικό κόστος και νομικές ασυνέπειες ως προς την εφαρμογή. Αν και αρχικά σχεδιάζονται για να προωθήσουν την υγεία και την ασφάλεια, οι τεχνικοί κανονισμοί μπορούν επίσης να γίνουν εργαλεία προστατευτισμού στην αγορά.

Πρώτον, οι κανόνες για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των προϊόντων πρέπει να καταρτίζονται έτσι ώστε να είναι πολύ λιγότερο περίπλοκοι για τις επιχειρήσεις και τις αρχές. Υπό τις παρούσες συνθήκες, ορισμένα προϊόντα πρέπει να υποβάλλονται σε διαφορετικές διαδικασίες για να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις πλειόνων διαφορετικών οδηγιών. Σε πολλούς τομείς, οι επιχειρήσεις πρέπει να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση όχι μόνο προς ένα μέρος της νομοθεσίας, αλλά προς μια ποικιλία νομικών πράξεων. Λόγω της διαφορετικής διατύπωσης και των διαφορετικών εννοιών καθίσταται όλο και δυσκολότερο για τις επιχειρήσεις να κατανοήσουν τις νομικές υποχρεώσεις τους Αναγκάζονται να προσφεύγουν όλο και περισσότερο στη νομική εμπειρογνωμοσύνη έτσι ώστε να εφαρμόζουν το νόμο σωστά. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι κατασκευαστές αναγκάζονται ακόμη να απευθύνονται σε διαφορετικούς φορείς δοκιμής για να πιστοποιήσουν το ίδιο προϊόν υπό το πρίσμα διαφορετικών οδηγιών. Επιπλέον, μια ανεξάρτητη και επιτακτική επιβεβαίωση της ικανότητας, της αμεροληψίας και της ακεραιότητας των φορέων αξιολόγησης της συμμόρφωσης έχει καταστεί απαραίτητη.

Δεύτερον, **οι δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς** είναι κρίσιμης σημασίας για την προστασία των καταναλωτών από μη ασφαλή ή από μη συμμορφούμενα

προϊόντα. Η ασφάλεια της ευρωπαϊκής αγοράς εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αποφασιστική και ομοιόμορφη εφαρμογή των κοινοτικών απαιτήσεων ασφάλειας των προϊόντων. Εντούτοις, οι εθνικές αρχές δεν διαθέτουν τα απαραίτητα μέσα για να ασκήσουν εποπτεία της αγοράς αποτελεσματικά και με συνέπεια. Έρχονται διαρκώς αντιμέτωποι με νέες προκλήσεις, παραδείγματος χάριν ταχέως μεταβαλλόμενες οικονομίες, νέα προϊόντα στην αγορά και αυξανόμενο αριθμό εισαγωγών από τρίτες χώρες. Επιπλέον, η αυξανόμενη διεθνοποίηση και πολυπλοκότητα των εμπορικών συναλλαγών καθιστούν όλο και δυσκολότερο τον προσδιορισμό των παραγόντων στην αλυσίδα διανομής και οι αρχές δεν είναι πολλές φορές σε θέση να βρουν το κατάλληλο πρόσωπο στο οποίο πρέπει να απευθύνονται όταν προκύπτει ένα πρόβλημα.

Ο τρόπος με τον οποίο οργανώνεται σήμερα η εποπτεία της αγοράς στην Ευρώπη δεν είναι πλέον κατάλληλος για μια εσωτερική αγορά χωρίς εσωτερικά σύνορα. Τα προϊόντα κυκλοφορούν ελεύθερα στο εσωτερικό της Κοινότητας χωρίς να διέρχονται από κανένα εσωτερικό σταθμό ελέγχου, αλλά οι εξουσίες των εθνικών αρχών περιορίζονται στο έδαφος της χώρας τους.

Κατά συνέπεια, επισφαλή προϊόντα διαφεύγουν από τον έλεγχο και κυκλοφορούν στην αγορά. Τα προϊόντα αυτά ενέχουν συχνά κίνδυνο για την υγεία και οικονομικό κίνδυνο για τον καταναλωτή. Αυτή η κατάσταση συνεπάγεται επίσης αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τους επιχειρηματίες που δεν τηρούν στους κανόνες, ειδικά σε τομείς ευαίσθητους στις τιμές. Καθόσον αυτοί δεν συμμορφώνονται προς τις υλικές ή διαδικαστικές απαιτήσεις, μπορούν να εξοικονομούν σημαντικά ποσά από τις δαπάνες συμμόρφωσης και να προσφέρουν συνεπώς τα προϊόντα τους σε χαμηλότερες τιμές από ό,τι οι ανταγωνιστές τους που σέβονται το νόμο.

Επομένως, οι δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς πρέπει να συντονιστούν και να ενισχυθούν σε όλη την εσωτερική αγορά χωρίς σύνορα, όπου συχνά απαιτείται συντονισμένη, πανευρωπαϊκή δράση.

Τρίτον, η **σήμανση «CE»** χρειάζεται πολύ καλύτερη προστασία. Θεωρητικά, ο ρόλος της σήμανσης «CE» είναι απλός: με αυτήν ο κατασκευαστής δηλώνει ότι έχει τηρήσει όλες τις εφαρμοστέες οδηγίες της ΕΚ. Ένα προϊόν που φέρει τη σήμανση «CE», επομένως, επωφελείται από την ελεύθερη κυκλοφορία μέσα στην Κοινότητα

Περαιτέρω, πολλοί έμποροι εντός και εκτός της ΕΕ δεν αντιλαμβάνονται πάντοτε το νόημα της σήμανσης «CE», και πολλά προϊόντα που φέρουν τη σήμανση «CE» δεν συμμορφώνονται προς τη νομοθεσία. Τα εν λόγω προϊόντα συνήθως δεν προσφέρουν το ίδιο επίπεδο ασφάλειας όπως τα προϊόντα που συμμορφώνονται προς τη νομοθεσία και επομένως αντιπροσωπεύουν σημαντικό κίνδυνο για τους καταναλωτές. Επιπλέον, τα προϊόντα που δεν συμμορφώνονται προς τη νομοθεσία θα μπορούσαν να παραχθούν με χαμηλότερο κόστος. Η κατάσταση αυτή συνεπάγεται επομένως αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τους επιχειρηματίες που δεν τηρούν στους κανόνες.

Η *πρόταση απόφασης σχετικά με ένα κοινό πλαίσιο για την εμπορία των προϊόντων* **συμβιβάζει τις διάφορες διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης** για τα προϊόντα με σκοπό να αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις και να περιορίζονται οι επαχθείς διαδικασίες. Προτείνει επίσης εναρμονισμένες διατάξεις για τη μελλοντική νομοθεσία.

Παράλληλα με την εν λόγω πρόταση η Επιτροπή εξασφαλίζει τη **νομική προστασία της σήμανσης «CE»** με την καταχώρισή της ως συλλογικού σήματος. Αυτή η νέα προστασία θα επιτρέψει στις δημόσιες αρχές να αναλαμβάνουν ταχεία και αποτελεσματική δράση κατά των καταχρήσεων. Η προστασία αυτή θα καλύπτει επίσης τις επιχειρήσεις που τηρούν τους κανόνες κατά των απατεώνων εμπόρων οι οποίοι επισημαίνουν με τη σήμανση «CE» ένα προϊόν που δεν προσφέρει το υψηλό επίπεδο προστασίας που απαιτείται στην Ευρώπη.

Η *πρόταση κανονισμού για τον καθορισμό απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς σχετικά με την εμπορία των προϊόντων* διευκολύνει την αξιολόγηση της συμμόρφωσης μέσω της **διαπίστευσης** εργαστηρίων και ιδρυμάτων δοκιμών, έτσι ώστε τα πιστοποιητικά και οι εκθέσεις δοκιμής που εκδίδονται από αυτά να γίνονται δεκτά χωρίς δυσκολίες σε όλη την ΕΕ.

Η ασφάλεια του καταναλωτή παραμένει υψηλή προτεραιότητα. Η *πρόταση κανονισμού για τον καθορισμό απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς σχετικά με την εμπορία των προϊόντων* επομένως ενισχύει επίσης τις **δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς** σε όλη την ΕΕ, έτσι ώστε τα προϊόντα που δεν συμμορφώνονται προς τη νομοθεσία να μπορούν να προσδιορίζονται εύκολα και να αποσύρονται από την αγορά.

5.3. Βοήθεια προς τους πολίτες να μεταφέρουν το αυτοκίνητό τους σε άλλο κράτος μέλος

Η Επιτροπή υποσχέθηκε με το πρόγραμμα δράσης του πολίτη[4] να καταργήσει τα ειδικά κωλύματα για τους πολίτες. Κωλύματα προκύπτουν συχνά όταν οι πολίτες αγοράζουν μηχανοκίνητα οχήματα σε άλλα κράτη μέλη. Παρ' όλο που διάφορα μέτρα (παραδείγματος χάριν το σύστημα έγκρισης τύπου ΕΚ ολοκλήρου οχήματος (WVTA) και ο νέος κανονισμός απαλλαγής κατά κατηγορία όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στις πωλήσεις και τη συντήρηση μηχανοκίνητων οχημάτων) κατέστησαν τη διασυνοριακή αγορά των μηχανοκίνητων οχημάτων σημαντικά ευκολότερη, πολλοί πολίτες εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν άχρηστες γραφειοκρατικές διατυπώσεις και πρόσθετες δαπάνες για την καταχώριση του αυτοκινήτου τους στη χώρα της κατοικίας τους ή για τη μεταφορά του σ' αυτήν. Τα πολλά πρακτικά προβλήματα που προκαλούνται από τις γραφειοκρατικές διατυπώσεις καταχώρισης αποτελούν ακόμα εμπόδιο για τους πολίτες για να αγοράσουν το αυτοκίνητό τους στο εξωτερικό.

[4] COM(2006) 211 της 10.05.2006.

Είναι πιθανό ότι τα περισσότερα από αυτά τα προβλήματα θα εξαφανιστούν μακροπρόθεσμα, όταν όλα τα αυτοκίνητα θα διαθέτουν το εναρμονισμένο πιστοποιητικό καταχώρισης.

Η Επιτροπή επομένως επέλεξε τη δημοσίευση μιας *ερμηνευτικής ανακοίνωσης σχετικά με τις διαδικασίες για την καταχώριση των μηχανοκινήτων οχημάτων καταγωγής άλλου κράτους μέλους*. Η ανακοίνωση παρέχει μια πλήρη επισκόπηση των αρχών του δικαίου της ΕΚ που ισχύουν για την καταχώριση των οχημάτων σε ένα κράτος μέλος άλλο από το κράτος της αγοράς, και για τη μεταφορά της καταχώρισης μεταξύ των κρατών μελών, λαμβάνοντας υπόψη τις πρόσφατες εξελίξεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και της νομολογίας του Δικαστηρίου.

Η ανακοίνωση θα χρησιμεύσει ως βάση για έναν οδηγό του πολίτη σχετικά με τη μεταφορά των οχημάτων εντός της ΕΕ.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Μία από τις κύριες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να μπορέσει η εσωτερική αγορά αγαθών να λειτουργεί καλύτερα για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Οι θεμελιώδεις απαιτήσεις δεν είναι πολύ διαφορετικές από ό,τι ήσαν το 1985 όταν η Επιτροπή δημοσίευσε τη Λευκή Βίβλο της σχετικά με την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς και το 1993 με την εισαγωγή της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς. Τώρα, όπως και τότε, μια ολοκληρωμένη αγορά χωρίς σύνορα είναι ο καλύτερος τρόπος για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Μια εσωτερική αγορά αγαθών που λειτουργεί καλύτερα είναι επομένως ένα κρίσιμο στοιχείο της επαναδρομολογημένης στρατηγικής για την απασχόληση και την ανάπτυξη, έτσι ώστε να καταστεί ικανή η ΕΕ να ανταγωνίζεται και να επιτυγχάνει στο πλαίσιο μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, στην οποία οι κύριοι εμπορικοί εταίροι μας διαθέτουν μεγάλες και ενοποιημένες αγορές. Αυτές οι τέσσερις πρωτοβουλίες είναι ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Είναι ένα ουσιαστικό μέρος της νέας Στρατηγικής για την Ενιαία Αγορά του 21ου αιώνα.